

II

(Akty przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja nie jest obowiązkowa)

DECYZJE

KOMISJA

DECYZJA KOMISJI

z dnia 24 kwietnia 2007 r.

w sprawie programu pomocy państwa realizowanego przez Słowenię w oparciu o krajowe ustawodawstwo dotyczące kwalifikowanych producentów energii elektrycznej, sprawa nr C 7/2005

(notyfikowana jako dokument nr C(2007) 1181)

(Jedynie tekst w języku słoweńskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2007/580/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

wezawszy zainteresowane strony do przedstawienia uwag zgodnie z przepisami wymienionymi powyżej⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

(1) Pismem zarejestrowanym przez Komisję w dniu 1 października 2003 r. władze Słowenii przedstawiły program dotyczący odzyskania kosztów osieroconych w elektrowniach w Republice Słowenii w ramach tymczasowej procedury, o której mowa w części 3 ust. 1 lit. c) załącznika IV do Traktatu dotyczącego przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Repu-

bliki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej do Unii Europejskiej. Zgłoszenie to zostało zarejestrowane jako wniosek o pomoc państwa pod numerem SI 7/03.

(2) W trakcie wymiany korespondencji okazało się, że dwie elektrownie, które zostały wymienione w krótkim opisie zgłoszonych środków, skorzystały z pomocy państwa w ramach innego programu pomocy. Ten drugi program pomocy państwa (zwany dalej „programem pomocy”) został zarejestrowany przez Komisję w dniu 6 grudnia 2004 r. pod numerem pomocy państwa NN 80/04.

(3) Opierając się na dostępnych informacjach, Komisja wyraziła wątpliwości co do zgodności pewnych części programu pomocy ze wspólnym rynkiem. W związku z powyższym w dniu 2 lutego 2005 r. Komisja przyjęła decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego na mocy art. 88 ust. 2 Traktatu WE (zwaną dalej „decyzją o wszczęciu postępowania”) i wezwała władze Słowenii do przedstawienia uwag. W dniu 15 marca 2005 r. decyzja o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*⁽²⁾. Wszystkie zainteresowane strony wezwano do przedstawienia uwag w terminie jednego miesiąca od dnia publikacji.

⁽¹⁾ Dz.U. C 46 z 22.2.2005, str. 3.

⁽²⁾ Dz.U. C 63 z 15.3.2005, str. 2.

- (4) Pismem z dnia 11 marca 2005 r., zarejestrowanym przez Komisję w dniu 14 marca 2005 r., władze Słowenii przedstawiły swoje uwagi do wątpliwości wysuniętych w decyzji o wszczęciu postępowania. W dniach 25 kwietnia 2005 r., 11 lipca 2005 r., 23 listopada 2005 r. i 22 czerwca 2006 r. Komisja przesłała władzom Słowenii dalsze zapytania, na które władze Słowenii odpowiedziały pismem z dnia 14 czerwca 2005 r. (zarejestrowanym przez Komisję tego samego dnia), pismem z dnia 20 września 2005 r. (zarejestrowanym przez Komisję tego samego dnia), pismem z dnia 31 stycznia 2006 r. (zarejestrowanym przez Komisję tego samego dnia) i pismem z dnia 7 lipca 2006 r. (zarejestrowanym przez Komisję dnia 14 lipca 2006 r.).
- (5) Komisja nie otrzymała żadnych uwag od innych zainteresowanych stron.
- (6) Po spotkaniu technicznym pomiędzy służbami Komisji a władzami Słowenii, które odbyło się w dniu 25 października 2006 r., władze Słowenii przekazały Komisji dodatkowe wyjaśnienia pismem z dnia 23 listopada 2006 r., zarejestrowanym przez Komisję dnia 24 listopada 2006 r.

2. OPIS PROGRAMU POMOCY

- (7) Realizację programu rozpoczęto w 2001 r., a jego celem było wspieranie wytwarzania w Słowenii energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych i w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, jak również w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii pochodzącej ze źródeł rodzimych.
- (8) W celu skorzystania z programu pomocy producent energii elektrycznej musi uzyskać status „producenta kwalifikowanego”, przyznawany przez Ministerstwo Środowiska, Planowania Przestrzennego i Energii ⁽¹⁾.
- (9) Status producenta kwalifikowanego może zostać przyznany trzem kategoriom producentów energii:
- i) elektrowniom wytwarzającym energię elektryczną ze źródeł odnawialnych, z wyjątkiem elektrowni wodnych o mocy powyżej 10 MW;
  - ii) producentom energii elektrycznej wytwarzanej w procesie kogeneracji o wyższej niż średnia wydajności, z wyjątkiem miejskich przedsiębiorstw
- ciepłowniczych o mocy powyżej 10 MW oraz elektrociepłowni przemysłowych o mocy powyżej 1 MW;
- iii) elektrowni ciepłej w Trbovlje (zwanej dalej „elektrownią w Trbovlje”) w odniesieniu do tej części produkcji, która wykorzystuje do 15 % rodzimej energii pierwotnej potrzebnej do pokrycia zużycia energii elektrycznej w Słowenii.
- (10) W 2003 r. udział producentów kwalifikowanych w rynku wytwarzania energii elektrycznej w Słowenii stanowił około 11,2 %. Po pominięciu elektrowni w Trbovlje oraz elektrociepłowni w Lublanie udział ten spada do poziomu około 2,7 %.
- (11) Producenci kwalifikowani mają prawo sprzedaży całej wyprodukowanej energii elektrycznej operatorom sieci energetycznych, do której są przyłączeni, po stałej cenie ustalonej na poziomie centralnym i dostosowywanej corocznie przez odpowiednie władze. Cena ta kształtuje się powyżej ceny rynkowej. Producenci kwalifikowani mogą również zdecydować się na sprzedaż wyprodukowanej energii elektrycznej na wolnym rynku. W takim przypadku mają oni prawo do otrzymania od państwa opłaty wyrównawczej odpowiadającej różnicy pomiędzy dochodem, jaki uzyskaliby w przypadku sprzedaży wyprodukowanej energii elektrycznej operatorom sieci energetycznych, a dochodem, który uzyskali ze sprzedaży energii na wolnym rynku.
- (12) Operatorzy sieci energetycznych odzyskują poniesione z tytułu obowiązku zakupu energii elektrycznej straty z funduszu utworzonego na mocy przepisów. Środki z tego funduszu są także przeznaczane na opłaty wyrównawcze dla producentów kwalifikowanych, którzy decydują się na sprzedaż wyprodukowanej energii elektrycznej na wolnym rynku. Fundusz ten zasilany jest z przychodów w postaci opłat parafiskalnych pobieranych z tytułu zużycia energii elektrycznej; opłaty te są nałożone na wszystkich odbiorców energii elektrycznej w Słowenii.

3. WĄTPLIWOŚCI WYRAŻONE W DECYZJI O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA

- (13) Po przeanalizowaniu dostępnych informacji Komisja doszła do wstępnego wniosku, że program ten stanowił pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE, ponieważ spełnione zostały cztery łączne kryteria definicji pomocy państwa.
- (14) Komisja wyraziła również wątpliwości co do zgodności programu pomocy ze wspólnym rynkiem.

⁽¹⁾ Rozporządzenie w sprawie warunków otrzymania statusu kwalifikowanego producenta energii elektrycznej (Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii nr 29/01 i nr 99/01).

(15) Po pierwsze, Komisja przeanalizowała środek pomocy w świetle wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego ⁽¹⁾ (zwanymi dalej „wytycznymi w sprawie ochrony środowiska”). Z przeprowadzonej analizy wynikają wątpliwości co do zgodności środka pomocy z wytycznymi w sprawie ochrony środowiska, w szczególności w odniesieniu do definicji producentów wykorzystujących odnawialne źródła energii i wydajnych producentów energii elektrycznej pozyskiwanej w procesie kogeneracji oraz w odniesieniu do wysokości przyznanej pomocy w porównaniu z rzeczywistymi kosztami dodatkowymi poniesionymi przez producentów.

(16) Po drugie, Komisja przeanalizowała środek pomocy w świetle Komunikatu Komisji w sprawie metod analizy pomocy państwa związanej z kosztami osierocznymi ⁽²⁾ (zwanego dalej „metodologią”). W wyniku powyższej analizy nasuwają się wątpliwości co do zgodności programu pomocy z opisaną w komunikacie metodologią. W szczególności Komisja nie była w stanie ustalić, czy wysokość pomocy została obliczona w wystarczająco precyzyjny sposób, z uwzględnieniem rozbitcia obliczeń na poszczególne elektrownie, tak jak jest to wymagane w ramach wyżej wspomnianej metodologii.

(17) Po trzecie, Komisja przeanalizowała środek pomocy jako rekompensatę z tytułu kosztów związanych z usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym. Z przeprowadzonej analizy wynikają wątpliwości co do zgodności środka pomocy z tym kryterium, ponieważ dla większości beneficjentów Komisja nie była w stanie wystarczająco precyzyjnie określić rodzaju usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, za które beneficjenci byli odpowiedzialni, a w przypadku jednego beneficjenta, w przypadku którego usługi można było precyzyjnie zdefiniować, Komisja nie była w stanie ustalić, do jakiego stopnia rekompensata ta była proporcjonalna do wykonywanych usług.

(18) Komisja wyraziła również wątpliwości, czy środek pomocy finansowany z opłat parafiskalnych nałożonych na odbiorców energii elektrycznej jest zgodny z art. 25 i art. 90 Traktatu WE.

4. UWAGI PRZEKAZANE PRZEZ INNE ZAINTERESOWANE STRONY

(19) Po ogłoszeniu decyzji o wszczęciu postępowania Komisja nie otrzymała żadnych uwag od innych zainteresowanych stron.

⁽¹⁾ Dz.U. C 37 z 3.2.2001, str. 3.

⁽²⁾ Komunikat przyjęty przez Komisję dnia 26 lipca 2001 r. Dostępny na stronie Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. Konkurencji pod adresem: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/stranded_costs_en.pdf
Przekazany państwom członkowskim pismem o numerze referencyjnym SG(2001) D/290869 z dnia 6 sierpnia 2001 r.

5. WSTĘPNE UWAGI PRZEDSTAWIONE PRZEZ PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE

(20) Pismem z dnia 11 marca 2005 r., zarejestrowanym przez Komisję dnia 14 marca 2005 r., władze Słowenii przedstawiły swoje uwagi do wątpliwości wysuniętych w decyzji o wszczęciu postępowania. Uwagi te odnosiły się wyłącznie do kwestii definicji pomocy państwa oraz do pojęcia opłat parafiskalnych.

5.1. Istnienie pomocy państwa

(21) Władze Słowenii zwróciły uwagę na fakt, że operatorzy systemu dystrybucyjnego w Słowenii nie należą w 100 % do państwa; w rzeczywistości operatorzy ci należą w około 80 % do państwa, a w około 20 % do prywatnych i innych funduszy inwestycyjnych. Ponadto do celów programu obowiązkowego zakupu energii elektrycznej ustawodawstwo słoweńskie nie rozróżnia pomiędzy operatorami państwowymi a operatorami prywatnymi. Słoweńska ustawa o energii ⁽³⁾ nie zawiera wymogu, aby operator był przedsiębiorstwem państwowym, i zezwala, aby operatorami były przedsiębiorstwa zarówno prywatne, jak i państwowe.

(22) W opinii władz Słowenii wyłączone stwierdzenie, że dany podmiot objęty programem obowiązkowego zakupu energii elektrycznej jest przedsiębiorstwem państwowym, nie daje podstaw do stwierdzenia, że istnieje pomoc państwa. Władze Słowenii odniosły się tym samym do orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 13 marca 2001 r. w sprawie C-379/98.

(23) Ponadto władze Słowenii twierdzą, że system zakupu energii elektrycznej od producentów kwalifikowanych, określony w słoweńskich przepisach wykonawczych, jest bardzo zbliżony do innych programów przeanalizowanych uprzednio przez Komisję, np. w sprawach dotyczących pomocy państwa o numerach NN 27/2000 oraz NN 68/2000 ⁽⁴⁾, w których Komisja ustaliła, że pomoc państwa nie miała miejsca. Zdaniem władz Słowenii w obu powyższych sprawach Komisja uznała, że skoro obowiązek zakupu energii elektrycznej miał zastosowanie zarówno w odniesieniu do licznych prywatnych operatorów sieci energetycznych, jak i w odniesieniu do kilku publicznych operatorów sieci, przepisów – ani też środków pomocy w wymienionej powyżej sprawie – nie można uznać za związane z wykorzystaniem zasobów państwowych.

(24) W świetle powyższych ustaleń oraz uwzględniając system w obecnym kształcie władze Słowenii uznały, że ponieważ przedmiotowe środki pomocy – ze względu na swój charakter – nie pochodzą z zasobów państwowych, kwestia własności podmiotów objętych tym programem nie ma wpływu na charakter tych środków.

⁽³⁾ Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii nr 79/1999 i nr 51/2004.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 164 z 10.7.2002, str. 3, dla obu spraw.

- (25) Ponadto władze Słowenii utrzymują, że środki otrzymywane przez przedsiębiorstwo publiczne pochodzące z obowiązkowych opłat nie stanowią pomocy państwa, w przypadku gdy przedsiębiorstwo to nie może swobodnie dysponować tymi środkami. W odniesieniu do wspomnianego programu obowiązkowego zakupu energii elektrycznej źródłem finansowania jest opłata z tytułu użytkowania sieci uiszczana przez wszystkich odbiorców energii elektrycznej, z której część pobierana jest przez operatorów sieci energetycznych i umieszczana na oddzielnych rachunkach bankowych z przeznaczeniem na z góry określony cel.

5.2. Opłaty parafiskalne

- (26) Władze Słowenii zwróciły uwagę na fakt, że program obowiązkowego zakupu energii elektrycznej jest zasilany w części z opłat z tytułu użytkowania sieci uiszczanych przez wszystkich odbiorców energii w oparciu o jednakowe warunki, które są znane z wyprzedzeniem. Składowe opłaty z tytułu użytkowania sieci są określane przez Agencję Energii (organ regulujący rynek energii) oraz rząd. Różnice w cenie pokrywane są w ramach mechanizmu, na podstawie którego operatorzy sieci energetycznych kupują energię elektryczną po stałej cenie, a następnie odsprzedają ją po cenie rynkowej. Wszelkie ponoszone w ramach tego procesu straty pokrywane są z puli zgromadzonych na ten cel środków pochodzących z opłat pobieranych przez operatorów sieci energetycznych z tytułu użytkowania sieci. Tym samym w ramach programu obowiązkowego zakupu energii operatorzy sieci otrzymują środki nie od państwa, lecz z tej części opłat pobieranych przez operatorów z tytułu użytkowania sieci, która im przypada.
- (27) Operatorzy sieci mają obowiązek ulokować zebrane środki na rachunku bankowym przeznaczonym na ten cel. Ze środków tych są również finansowane dodatkowe opłaty wyrównawcze dla producentów kwalifikowanych, którzy sami lub przez pośrednika sprzedają część wytworzonej energii.
- (28) Władze Słowenii uznały, że program ten nie wykorzystuje ani środków państwowych, ani żadnych innych środków, za pośrednictwem których środki państwowe mogłyby zostać przekazane. Środki na zasilenie programu nie mogą być uważane za środki pochodzące z opłat parafiskalnych, ponieważ nie pochodzą z budżetu państwa i nie stanowią zasobów państwowych.

6. DODATKOWE INFORMACJE PRZEKAZANE PRZEZ SŁOWENIĘ

- (29) W dalszej korespondencji władze Słowenii przedstawiły Komisji dodatkowe informacje dotyczące programu oraz zaproponowały podjęcie pewnych zobowiązań.

Energia odnawialna

- (30) Władze Słowenii przekazały najnowsze informacje dotyczące celów programu pomocy w zakresie ochrony

środowiska. Program pomocy miał przede wszystkim przyczynić się do realizacji ogólnych celów związanych z polityką ochrony środowiska, a mianowicie spowodować:

- i) bardziej wydajne zużycie energii;
- ii) zwiększenie poziomu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w ramach wspólnotowego bilansu energii pierwotnej z poziomu 8,8 % w 2001 r. do poziomu 12 % w 2010 r.

- (31) Ustalone cele obejmują proces kogeneracji, tj. skojarzone wytwarzanie energii cieplnej i elektrycznej oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, z których oba są objęte programem obowiązkowego zakupu energii elektrycznej. Oba te cele są zgodne z celami określonymi dla Słowenii między innymi w dyrektywie 2001/77/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie wspierania produkcji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych⁽¹⁾. Dyrektywa 2001/77/WE ustala orientacyjne cele dla poszczególnych państw członkowskich. W odniesieniu do Słowenii celem tym jest osiągnięcie pułapu zużycia energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych na poziomie 32,6 % w 2010 r.
- (32) Łączna liczba elektrowni, od których nabywana jest energia elektryczna w ramach programu pomocy, wynosi 434, z których 430 przyłączonych jest do sieci dystrybucyjnej, natomiast 4 z nich przyłączonych jest do sieci przesyłowej. Ponad 90 % elektrowni przyłączonych do sieci dystrybucyjnej stanowią hydroelektrownie, zaś pozostałe to elektrownie wykorzystujące biomasę, elektrownie słoneczne oraz elektrociepłownie.
- (33) Program pomocy obowiązuje od chwili wejścia w życie dekretu w sprawie zasad ustalania cen i zakupu energii elektrycznej od producentów kwalifikowanych⁽²⁾, który wszedł w życie w dniu 4 kwietnia 2002 r.
- (34) Obowiązujące obecnie umowy dotyczące zakupu energii elektrycznej zawarte pomiędzy elektrowniami kwalifikowanymi a operatorami sieci przesyłowych lub systemu przesyłowego zostały przewidziane na okres 10 lat.
- (35) Władze Słowenii wyjaśniły, że zgodnie z art. 4 ustawy o energii z 1999 r. odnawialne źródła energii są określone w sposób zgodny z dyrektywą 2001/77/WE.

⁽¹⁾ Dz.U. L 283 z 27.10.2001, str. 33.

⁽²⁾ Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii nr 25/02.

- (36) Głównym celem programu pomocy jest zapewnienie odpowiednich warunków gospodarczych dla rozwoju oraz realizacji nowych projektów elektrowni kwalifikowanych. Analiza kosztów poszczególnych elektrowni kwalifikowanych (przy uwzględnieniu źródeł energii pierwotnej oraz wielkości elektrowni) posłużyła jako schemat do ustalenia cen, które mogłyby zagwarantować minimalną stopę zwrotu potrzebną do realizacji nowych inwestycji, w odniesieniu do poszczególnych kategorii elektrowni kwalifikowanych. Wysokość pomocy lub opłaty wyrównawczej odpowiada różnicy pomiędzy jednolitą ceną roczną zakupu a średnią ceną rynkową energii elektrycznej. W przypadku wzrostu cen na wolnym rynku wysokość opłaty wyrównawczej zostaje odpowiednio obniżona.
- (37) W poniższej tabeli przedstawione są koszty wytwarzania energii ponoszone przez producentów kwalifikowanych z rozbiem na technologie poszczególnych elektrowni, ich rozmiar oraz środki uzyskane w ramach programu pomocy. Tabela zakłada średnią cenę rynkową w wysokości 8 SIT/kWh. Wartość ta jest podana wyłącznie w celach orientacyjnych z uwagi na fakt, że gdy ceny rynkowe rosną, wysokość opłaty wyrównawczej ulega zmniejszeniu.
- (38) We wszystkich przypadkach koszty wytworzenia energii przewyższają średnią cenę rynkową oraz cenę jednolitą gwarantowaną w ramach programu pomocy przeznaczoną dla producentów kwalifikowanych.

Tabela 1

Porównanie kosztów wytworzenia energii elektrycznej w elektrowniach kwalifikowanych i ceny zakupu przewidzianej w ramach programu pomocy

Rodzaj elektrowni kwalifikowanej pod względem podstawowego źródła energii		Moc	Koszt wytworzenia energii	Różnica	Opłata wyrównawcza
	Rozmiar	[kW]	[SIT/kWh]	[SIT/kWh]	[SIT/kWh]
Hydroelektrownie	do 1 MW	100	15,53	7,53	6,75
	od 1 MW do 10 MW	3 000	14,33	6,33	6,23
Elektrownie wykorzystujące biomasę	do 1 MW	600	24,80	16,80	8,69
	ponad 1 MW	1 500	18,18	10,18	8,17
Elektrownie wiatrowe	do 1 MW	100	23,28	15,28	6,55
	ponad 1 MW	20 000	15,49	7,49	6,05
Elektrownie geotermalne		3 000	14,59	6,59	6,05
Elektrownie słoneczne	do 36 MW	36	175,26	167,26	81,67
	ponad 36 kW	100	122,58	114,58	7,46
Inne elektrownie kwalifikowane (biogaz)		120	30,39	22,39	20,97
Elektrownie kwalifikowane lub elektrownie ciepłe wykorzystujące odpady komunalne	do 1 MW	100	13,97	5,97	4,74
	od 1 MW do 10 MW	3 000	12,08	4,08	3,87
Elektrociepłownie wytwarzające energię elektryczną w procesie kogeneracji na potrzeby ciepłownictwa komunalnego	do 1 MW	700	16,54	8,54	5,9
	od 1 MW do 10 MW	3 000	14,56	6,56	5,38
Elektrociepłownie wytwarzające energię elektryczną w procesie kogeneracji na potrzeby przemysłu	do 1 MW	700	14,95	6,95	4,83

Uwaga: Zakładając cenę rynkową w wysokości 8 SIT/kWh.

- (39) Jak wykazano w poniższej tabeli, z analizy kosztów oraz kalkulacji ekonomicznej przeprowadzonej dla różnych kategorii elektrowni kwalifikowanych wynika, że w żadnej z elektrowni kwalifikowanych wartość bieżąca netto cen zakupu mających zastosowanie w ramach programu pomocy nie przekracza bieżącej wartości netto kosztów wszystkich inwestycji ogółem.

Tabela 2

Porównanie wartości bieżącej netto cen zakupu z kosztami inwestycji poszczególnych elektrowni kwalifikowanych

Rodzaj elektrowni kwalifikowanej pod względem źródła energii pierwotnej		Moc	Plano- wana roczna sprzedaż	Poszcze- gólne koszty inwestycji	Inwe- stycje	Roczna opłata wyrów- nawcza	Opłata wyrównaw- cza – koszty inwestycji (wartość bieżąca netto)
	Rozmiar	[kW]	[MWh]	[SIT/kW]	[w mln SIT]	[w mln SIT rocznie]	[w mln SIT]
Hydroelektrownie	do 1 MW	100	456	480 000	48	2,9	- 21,0
	od 1 MW do 10 MW	3 000	10 656	380 000	1 140	63,1	- 549,1
Elektrownie wykorzystujące biomasę	do 1 MW	600	2 725	990 000	594	22,5	- 369,3
	ponad 1 MW	1 500	6 813	660 000	990	52,9	- 492,1
Elektrownie wiatrowe	do 1 MW	100	187	341 000	34	1,2	- 22,2
	ponad 1 MW	20 000	40 800	253 000	5 060	234,5	- 2 802,2
Elektrownie geotermalne		3 000	20 736	715 000	2 145	119,2	- 1 029,1
Elektrownie słoneczne	do 36 kW	36	34	1 430 000	52	2,7	- 26,2
	ponad 36 kW	100	116	1 210 000	121	0,8	- 105,4
Inne elektrownie kwalifikowane (biogaz)		120	628	913 000	110	12,5	- 1,0
Elektrownie kwalifikowane lub elektrownie ciepłe wykorzystu- jące odpady komunalne	do 1 MW	100	624	319 000	32	2,8	- 7,0
	od 1 MW do 10 MW	3 000	19 728	286 000	858	72,5	- 212,0
Elektrociepłownie wytwarzające energię elektryczną w procesie kogeneracji na potrzeby ciepłownictwa komunalnego	do 1 MW	700	2 496	198 000	139	16,1	- 16,0
	od 1 MW do 10 MW	3 000	10 698	165 000	495	63,0	- 19,3
Elektrociepłownie wytwarzające energię elektryczną w procesie kogeneracji na potrzeby prze- mysłu	do 1 MW	700	3 135	187 000	131	2,5	- 5,0

Uwaga: Przy zastosowaniu stopy dyskontowej w wysokości 8 % na okres 15 lat oraz przy obniżeniu ceny zakupu lub opłaty wyrównawczej o 5 % po 5 latach i o 10 % po 10 latach, zgodnie z dekretem dotyczącym zakupu.

- (40) Opłaty wyrównawcze dla poszczególnych elektrowni kwalifikowanych obejmują również zwrot z kapitału określony w ustawodawstwie słoweńskim, co stanowi minimalną stopę dyskontową w wysokości 8 % w odniesieniu do inwestycji zrealizowanych ze środków publicznych. W wyniku niedostosowania cen zakupu do opłat wyrównawczych zwrot z kapitału dla wszystkich elektrowni kwalifikowanych wytwarzających energię elektryczną ze źródeł odnawialnych wynosi obecnie poniżej 8 %, co wykazano w poniższej tabeli. W odniesieniu do opłat wyrównawczych przyznawanych elektrowniom słonecznym nie wykazują one żadnego zysku (ujemny zwrot), zwłaszcza w przypadku elektrowni małych i średnich.

Tabela 3

Zwrot z kapitału dla poszczególnych elektrowni kwalifikowanych

Rodzaj elektrowni kwalifikowanej pod względem źródła energii pierwotnej	Moc	Opłata wyrównawcza	Zwrot z kapitału zawarty w opłacie wyrównawczej	
	Rozmiar	[kW]	[SIT/kWh]	
Hydroelektrownie	do 1 MW	100	6,75	6,95 %
	od 1 MW do 10 MW	3 000	6,23	7,90 %
Elektrownie wykorzystujące biomasę	do 1 MW	600	8,69	2,30 %
	ponad 1 MW	1 500	8,17	6,00 %
Elektrownie wiatrowe	do 1 MW	100	6,55	0,40 %
	ponad 1 MW	20 000	6,05	6,35 %
Elektrownie geotermalne		3 000	6,05	7,30 %
Elektrownie słoneczne	do 36 kW	36	81,67	- 1,4 %
	ponad 36 kW	100	7,46	- 15,0 %
Inne elektrownie kwalifikowane (biogaz)		120	20,97	6,80 %
Elektrownie kwalifikowane lub elektrownie ciepłe wykorzystujące odpady komunalne	do 1 MW	100	4,74	4,40 %
	od 1 MW do 10 MW	3 000	3,87	7,30 %
Elektrociepłownie wytwarzające energię elektryczną w procesie kogeneracji na potrzeby ciepłownictwa komunalnego	do 1 MW	700	5,9	0,49 %
	od 1 MW do 10 MW	3 000	5,38	4,20 %
Elektrociepłownie wytwarzające energię elektryczną w procesie kogeneracji na potrzeby przemysłu	do 1 MW	700	4,83	- 0,1 %

Uwaga: Zwrot z kapitału obliczony dla inwestycji zrealizowanych w odniesieniu do elektrowni kwalifikowanych (patrz: tabela 2) przy aktualnej wartości opłaty wyrównawczej.

Kogeneracja – wytwarzanie energii elektrycznej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła

- (41) Władze Słowenii wyjaśniają, że nowe zakłady kogeneracyjne (wytwarzające energię elektryczną w skojarzeniu z ciepłą) wyposażone są w turbiny gazowe, które podczas działania osiągają wydajność elektryczną pomiędzy 37 % a 40 %, natomiast całkowitą wydajność w wysokości ponad 80 %. Nowe, mniejsze turbiny osiągają wydajność elektryczną powyżej 30 % i całkowitą wydajność także w wysokości ponad 80 %. Biorąc pod uwagę, że średnia wydajność elektryczna konwencjonalnych elektrowni ciepłych w Słowenii wynosi około 31 %, wskazuje to na znaczne oszczędności w odniesieniu do energii pierwotnej (między 15 % a 25 %) możliwe do osiągnięcia dzięki wytwarzaniu energii elektrycznej w zakładach kogeneracyjnych oraz dzięki znacznie lepszemu wykorzystaniu ciepła.
- (42) Wydajność operacyjna elektrowni kwalifikowanych wytwarzających energię elektryczną w procesie kogeneracji jest ustalona na takim poziomie, aby spełniała kryteria wydajności określone w dyrektywie 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie wspierania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na rynku wewnętrznym energii oraz zmieniającej dyrektywę 92/42/EWG ⁽¹⁾.
- (43) Władze Słowenii wykazały, że koszty wytwarzania energii elektrycznej w elektrowniach kwalifikowanych wytwarzających energię elektryczną w procesie kogeneracji są we wszystkich przypadkach wyższe niż ceny zakupu przewidziane w ramach programu pomocy. Władze Słowenii wykazały również, że wartość bieżąca netto opłat wyrównawczych jest niższa niż koszty inwestycji, a zwrot z inwestycji plasuje się poniżej 4,2 % (patrz: trzy ostatnie linijki we wszystkich powyżej zamieszczonych tabelach). Obliczenia uwzględniają zyski pochodzące z wykorzystania ciepła.

⁽¹⁾ Dz.U. L 52 z 21.2.2004, str. 50.

Bezpieczeństwo dostaw

- (44) Słowenia wprowadziła w życie usługę świadczoną w ogólnym interesie gospodarczym w zakresie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Zgodnie z art. 11 ust. 4 dyrektywy 2003/54/WE usługa ta opiera się na wykorzystaniu własnych pierwotnych źródeł paliw kopalnych do wytwarzania energii elektrycznej. W tym celu wykorzystuje się 600 000 ton słoweńskiego węgla brunatnego rocznie do produkcji energii elektrycznej. Węgiel brunatny jest jedynym źródłem paliwa kopalnego występującym w Słowenii. Z uwagi na fakt, że węgiel brunatny jest wykorzystywany w najbardziej skuteczny sposób w jednym z zakładów należących do elektrowni w Trbovlje (TET2, usytuowanym w pobliżu kopalni węgla brunatnego), obowiązek przestrzegania powyższych zobowiązań spoczywa na elektrowni w Trbovlje. Ustalono, że taką ilość energii elektrycznej można zakupić w ramach programu obowiązkowego zakupu energii elektrycznej.
- (45) Przedmiotowa energia elektryczna kupowana jest po cenie ustalonej corocznie przez władze Słowenii i odpowiada kosztom wytworzenia energii elektrycznej w elektrowni w Trbovlje. W cenie zakupu nie uwzględnia się żadnego elementu zysku.
- (46) Władze Słowenii w poniższej tabeli przedstawiły przybliżoną wartość pomocy udzielonej temu przedsiębiorstwu w ostatnich latach:

Tabela 4

Przybliżona wartość pomocy

	7-12.2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.
Ilość (GWh)	254,3	562,2	563,4	563,0
Cena zakupu (SIT/kWh)	17,00	15,36	15,34	16,59
Koszt zakupu (w tysiącach SIT)	4 323 943	8 636 245	8 644 855	9 339 836
Cena sprzedaży (SIT/kWh)	7,13	5,97	7,60	7,71
Koszt sprzedanej energii (w tysiącach SIT)	1 813 111	3 357 073	4 281 840	4 340 040
Kwota pomocy (w tysiącach SIT)	2 510 832	5 279 172	4 363 015	4 999 795
Poziom pomocy (SIT/kWh)	9,87	9,39	7,74	8,88

- (47) Wykorzystanie miejscowego węgla brunatnego jest w zasadzie możliwe również w przypadku elektrowni w Šoštanj, do której należy 5 zakładów, z których 2 nowsze wyposażone są w system oczyszczania gazów spalinowych, natomiast 3 starsze nie posiadają takiego wyposażenia. Zakłady te spalają węgiel kamienny pochodzący z niedalekiej kopalni i mogłyby, po spełnieniu pewnych warunków, spalać węgiel brunatny. W dwóch nowszych zakładach wykorzystanie mocy energetycznej do spalania węgla brunatnego z pobliskiej kopalni osiągnęło maksymalny poziom. Wydajność pobliskiej kopalni pokrywa niemal całość zapotrzebowania obu tych zakładów. Spalanie węgla brunatnego byłoby możliwe jedynie w trzech starszych zakładach, które nie są w pełni wykorzystywane i wciąż dysponują rezerwami mocy. Jednak w tym przypadku występują następujące trudności:
- i) transport kolejowy węgla brunatnego z Trbovlje do Šoštanj wymagałby wydatku rzędu 5 EUR za tonę; uwzględniając zaplanowane wydobycie węgla brunatnego w ramach krajowego bilansu energetycznego (600 000 ton rocznie), stanowiłoby to wydatek rzędu 3 mln EUR rocznie;
  - ii) spalanie węgla brunatnego zwiększyłoby emisję tlenku siarki (SO₂) o 30 000 ton rocznie z uwagi na fakt, że zakłady 1, 2 i 3 elektrowni w Šoštanj nie są wyposażone w urządzenia do oczyszczania gazów spalinowych, a węgiel brunatny wydobywany na Słowenii zawiera pomiędzy 2,2 % a 2,5 % siarki;
  - iii) z uwagi na fakt, że zakłady 1, 2 i 3 elektrowni w Šoštanj mają znacznie niższą wydajność termodynamiczną niż elektrownia w Trbovlje, spalanie tej samej ilości węgla brunatnego w trzech zakładach elektrowni w Šoštanj zamiast w elektrowni w Trbovlje zwiększyłoby emisję dwutlenku węgla (CO₂) o około 15 %.
- Z uwagi na powyższe argumenty wynika, że spalanie węgla brunatnego w zakładach elektrowni w Šoštanj nie ma żadnego ekonomicznego uzasadnienia.

- (48) Jedynym możliwym miejscem spalania węgla brunatnego jest elektrociepłownia wykorzystująca technologię kogeneracji w Lublanie (zwana dalej „elektrociepłownią TE-TOL”), która aż do 2000 r. wykorzystywała miejscowy węgiel brunatny jako główne źródło energii. Z uwagi na fakt, że zakłady należące do elektrociepłowni TE-TOL nie są wyposażone w urządzenia do oczyszczania gazów spalinowych, nie może w nich być spalany węgiel brunatny wydobywany na Słowenii, gdyż zawiera on pomiędzy 2,2 % a 2,5 % siarki. Elektrociepłownia TE-TOL zaprzestała spalania miejscowego węgla brunatnego z powyżej wymienionych względów i spala teraz wyłącznie węgiel importowany z Indonezji, który zawiera znacznie mniejsze stężenie siarki (poniżej 0,5 %), co sprawia, że zakład ten nie potrzebuje urządzeń do odsiarczania gazów spalinowych. Wyposażenie elektrociepłowni TE-TOL w urządzenia do oczyszczania gazów spalinowych byłoby nieuzasadnione z ekonomicznego punktu widzenia.
- (49) Władze Słowenii zobowiązały się, że z uwagi na bezpieczeństwo dostaw w ciągu roku kalendarzowego pomoc państwa obejmie nie więcej niż 15 % całej energii pierwotnej niezbędnej do wytworzenia energii elektrycznej używanej w Słowenii.

Kumulacja

- (50) W ramach programu obowiązkowego zakupu energii elektrycznej przewiduje się, że pokryta zostanie jedynie część kosztów amortyzacyjnych poniesionych przez kwalifikowanych producentów energii.
- (51) Zasady rozdziału środków w celu wspierania wykorzystania odnawialnych źródeł energii, wydajnego wykorzystania energii i technologii kogeneracji⁽¹⁾ pozwoliły na przyznanie pomocy inwestycyjnej elektrowniom wykorzystującym odnawialne źródła energii oraz elektrociepłowniom pozyskującym energię w procesie kogeneracji. Jednakże w ramach nowych zasad rozdziału środków w celu wspierania wydajnego wykorzystania energii oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii⁽²⁾ pomoc inwestycyjna na rzecz wymienionych powyżej elektrowni została zniesiona. Przyznano odstępstwa od tych zasad dla elektrowni, które nie są przyłączone do sieci miejskich i które nie są objęte programem pomocy, oraz dla elektrowni o mocy nieprzekraczającej 10 MW, korzystających z odnawialnych źródeł energii oraz wykorzystujących stare bądź nowe technologie. W odniesieniu do tych właśnie elektrowni, z uwagi na wysoki koszt wytwarzania energii elektrycznej, osiągnięte ze sprzedaży energii zyski nie są wystarczające, aby zapewnić rentowność inwestycji. Rodzaj technologii kwalifikujący się do objęcia pomocą jest każdorazowo określany w odbywających się co pewien czas zaproszeniach do składania ofert.
- (52) W celu uniknięcia nadmiernej kumulacji pomocy art. 14 dekretu w sprawie zasad ustalania cen i zakupu energii elektrycznej od producentów kwalifikowanych przewiduje, że w przypadku uzyskania przez producenta kwalifikowanego dotacji na budowę elektrowni, gwarantowana cena zakupu wytworzonej energii ulega proporcjonalnie obniżeniu.
- (53) Zgodnie z powyższym artykułem producent kwalifikowany – w momencie zawarcia umowy dotyczącej zakupu energii elektrycznej z operatorem systemu przesyłowego, do którego jest przyłączony – zobowiązany jest do ujawnienia kwoty dotacji, jaką otrzymał w celu budowy elektrowni. Zadeklarowana kwota stanowi podstawę obliczenia obniżki mającej zastosowanie do gwarantowanej ceny zakupu. Na podstawie powyższych przepisów gwarantowana cena zakupu wytworzonej energii w przypadku elektrowni (w zależności od rodzaju elektrowni oraz przybliżonej mocy) obniżona jest o 5 % dla każdej 10-procentowej transzy pomocy państwa w porównaniu z kwotą inwestycji zrealizowanej w danej elektrowni.
- (54) Przepisy dekretu opierają się na założeniu, że gwarantowana cena zakupu wytworzonej energii od producentów kwalifikowanych pokrywa zarówno koszty stałe, jak i koszty zmienne. Średni stosunek kosztów stałych do kosztów zmiennych wynosi 50 % : 50 %.
- (55) Władze Słowenii zobowiązały się do sprecyzowania zasad obniżania cen, aby dokładniej odpowiadały one rozdziałowi pomiędzy kosztami stałymi a zmiennymi, w zależności od wykorzystywanej technologii.

Zobowiązania podjęte przez państwo członkowskie

- (56) Władze Słowenii zobowiązały się do opracowania nowelizacji przepisów dotyczących wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oraz w procesie kogeneracji w celu wprowadzenia ewentualnych zmian do obecnego systemu finansowania programu pomocy. Zostaną wprowadzone następujące poprawki w celu dostosowania programu pomocy do art. 25 i art. 90 Traktatu WE:

- i) sposób pobierania opłat przeznaczonych na finansowanie środków pomocy zostanie zastąpiony opłatami ryczałtowymi pobieranymi w chwili przyłączenia, niezależnie od ilości pobranej energii elektrycznej ani źródła jej pozyskiwania. Przy ustalaniu wysokości opłaty ryczałtowej uwzględniona zostanie moc przyłączeniowa (moc bezpiecznika) oraz poziom napięcia prądu elektrycznego, do którego przyłączony jest dany klient lub grupa klientów;

⁽¹⁾ Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii nr 74/01.

⁽²⁾ Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii nr 49/03.

ii) w okresie pomiędzy przystąpieniem Słowenii do Unii Europejskiej a wprowadzeniem w życie nowego systemu pobierania opłat władze Słowenii zapewnią importerom energii ekologicznej możliwość odzyskania opłat przeznaczonych na pomoc dla producentów energii ze źródeł odnawialnych w ramach programu, pod warunkiem że udowodnią oni ekologiczny sposób pozyskania wyprodukowanej energii elektrycznej. Przepisy mające zastosowanie do dokumentów do przedłożenia w celu udowodnienia ekologicznego sposobu pozyskania tej energii opierają się w głównej mierze na wspólnotowym systemie gwarancji pochodzenia. W celu uniknięcia sztucznie zawyżanych zgłoszeń, przed którymi wspólnotowy system gwarancji pochodzenia nie jest wystarczająco zabezpieczony, w stosownych przypadkach zostaną wprowadzone pułapy kwot podlegających zwrotowi dla pojedynczego operatora systemu dystrybucyjnego. Podobny mechanizm będzie miał zastosowanie w odniesieniu do wytwarzania energii elektrycznej pozyskanej w procesie kogeneracji, w oparciu o wspólnotowy system gwarancji pochodzenia energii elektrycznej pozyskanej w procesie kogeneracji.

7. OCENA

7.1. Obowiązujące obecnie wspólnotowe dyrektywy w zakresie wytwarzania energii elektrycznej

- (57) Wytwarzanie energii elektrycznej regulowane jest przepisami kilku dyrektyw wspólnotowych, w tym w szczególności dyrektyw 2003/54/WE, 2001/77/WE oraz 2004/8/WE.
- (58) Artykuł 3 ust. 2 dyrektywy 2003/54/WE stanowi: „Uwzględniając w pełni odpowiednie przepisy Traktatu, w szczególności jego art. 86, państwa członkowskie mogą w ogólnym interesie gospodarczym nałożyć na przedsiębiorstwa sektora energii elektrycznej obowiązek świadczenia usługi publicznej, który może odnosić się do bezpieczeństwa, w tym bezpieczeństwa dostaw, regularności, jakości i ceny dostaw, a także ochrony środowiska, łącznie z wydajnością energetyczną i ochroną klimatu.”.
- (59) Artykuł 11 ust. 4 dyrektywy 2003/54/WE stanowi: „Państwo członkowskie może nakazać, z powodu bezpieczeństwa dostaw, aby pierwszeństwo przyznawane było instalacjom wytwarzającym energię elektryczną wykorzystującym do wytwarzania energii miejscowe pierwotne źródła paliw, w wysokości nieprzekraczającej w ciągu roku kalendarzowego 15 % całej ilości energii pierwotnej niezbędnej do wytworzenia energii elektrycznej zużywanej w tym państwie członkowskim.”.
- (60) Dyrektywa 2001/77/WE określa krajowe cele indykatywne w zakresie zużycia energii elektrycznej pozyskanej z odnawialnych źródeł energii. Artykuł 3 tej dyrektywy stanowi:

„1. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania w kierunku zwiększenia zużycia energii elek-

trycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii stosownie do krajowych celów indykatywnych określonych w ust. 2. Działania te muszą pozostawać w proporcji do celów, które mają być osiągnięte.

2. Nie później niż do dnia 27 października 2002 r. i następnie co pięć lat w okresie późniejszym państwa członkowskie przyjmują i publikują sprawozdanie, w którym zawierają krajowe cele indykatywne w zakresie przyszłego zużycia energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii w stosunku procentowym do całkowitego zużycia energii elektrycznej w ciągu następnych 10 lat. W sprawozdaniu określa się również podjęte lub zamierzone na szczeblu krajowym środki prowadzące do osiągnięcia krajowych celów indykatywnych. Aby wytyczyć te cele do roku 2010, państwa członkowskie:

— uwzględniają wartości odniesienia wyszczególnione w załączniku,

— zapewniają zgodność celów z wszelkimi zobowiązaniami krajowymi podjętymi w kontekście zobowiązań wynikających ze zmiany klimatu przyjętych przez Wspólnotę na mocy Protokołu z Kyoto do Konwencji Ramowej Narodów Zjednoczonych o zmianach klimatycznych.”.

- (61) Załącznik do dyrektywy 2001/77/WE, zmieniony Aktem przystąpienia, ustala krajowe cele indykatywne w wysokości 33,6 % w przypadku Słowenii.

7.2. Ocena pomocy dla producentów ekologicznej energii elektrycznej oraz elektrociepłowni wykorzystujących technikę kogeneracji

7.2.1. Istnienie pomocy w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE

- (62) Za pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE uznaje się środek przyznający uprzywilejowaną pozycję konkurencyjną, zakłócający lub grożący zakłóceniem konkurencji oraz wymiany handlowej między państwami członkowskimi oraz wiążący się z wykorzystaniem zasobów państwowych.
- (63) Wyraźnie widać, że program ten ma charakter szczególnie, ponieważ skierowany jest on wyłącznie do niektórych elektrowni. Ponadto jest również oczywiste, że przyznaje on korzyść tym elektrowniom, ponieważ głównym celem programu pomocy jest umożliwienie tym elektrowniom sprzedaży energii elektrycznej po cenach przewyższających ceny rynkowe.

- (64) Energia elektryczna stanowi przedmiot wymiany pomiędzy państwami członkowskimi. Dyrektywa 2003/54/WE zakończyła proces tworzenia rynku wewnętrznego energii elektrycznej, zapoczątkowany dyrektywą 1996/92/WE. Słoweńska sieć energetyczna jest ściśle powiązana z siecią austriacką i włoską. Energia elektryczna stanowi przedmiot wymiany handlowej pomiędzy Słowenią a państwami z nią sąsiadującymi. Na przykład w 2004 r. Słowenia sprowadziła 6 314 GWh energii elektrycznej, a sprzedała za granicę 7 094 GWh⁽¹⁾. W związku z powyższym środek pomocy ma wpływ na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi.
- (65) Komisja zwraca uwagę na fakt, że władze Słowenii nie zakwestionowały żadnego z trzech powyższych kryteriów.
- (66) W odniesieniu do czwartego kryterium, tj. wykorzystania zasobów państwowych, Komisja nie zgadza się z argumentacją władz Słowenii, zgodnie z którą przedmiotowy program pomocy jest taki sam jak program pomocy w rozpatrywanej przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości sprawie *PreussenElektra*.
- (67) Oba programy pomocy znacznie się różnią pod względem mechanizmów finansowania. W sprawie *PreussenElektra* system cen gwarantowanych zasilany był bezpośrednio przez prywatnych dostawców energii elektrycznej, którzy zobowiązani byli do kupowania energii elektrycznej pozyskanej ze źródeł odnawialnych od producentów, po cenie wyższej niż cena rynkowa. Tymczasem w niniejszym przypadku koszty wynikające z systemu gwarantowanych cen zakupu energii finansowane są z opłat parafiskalnych.
- (68) W tym przypadku Komisja przyjmuje do wiadomości, że program pomocy zasilany jest z przychodów pochodzących z opłat nałożonych przez państwo. Przychody pochodzące z opłat są następnie zdeponowane na rachunku bankowym zarządzanym przez władze publiczne, w przeciwieństwie do sytuacji mającej miejsce w sprawie *PreussenElektra*. Władze publiczne rozdzielają następnie środki zgromadzone na rachunku według zasad rozdziału określonych przez przepisy prawne.
- (69) Komisja uznaje – zgodnie ze stosowaną przez nią stałą praktyką – że przychody pochodzące z tego rodzaju opłat stanowią zasoby państwowe⁽²⁾. Praktyka ta jest zgodna z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Zgodnie z tym orzecznictwem przychody pochodzące z opłat nałożonych przez państwo i przekazanych na rachunki bankowe wyznaczone na ten cel przez państwo, i wykorzystywane do celów przyznania korzyści niektórym przedsiębiorstwom, stanowią
- zasoby państwowe (patrz np. orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawach nr C-173/73⁽³⁾ oraz C-78/79⁽⁴⁾).
- (70) W orzeczeniu w sprawie *Pearle*⁽⁵⁾ Trybunał uznał, że przychody pochodzące z opłat o charakterze parafiskalnym, nałożonych na wszystkich członków przez zarząd kontrolowany przez władze publiczne, nie mogą uznane za zasoby państwowe. Opłata została nałożona przez zarząd stowarzyszenia zawodowego z branży optycznej na wszystkich jego członków. Środki pochodzące z opłat zostały przeznaczone na kampanie reklamowe z korzyścią dla tego sektora i tym samym z korzyścią dla członków stowarzyszenia, którzy wnieśli opłaty.
- (71) Europejski Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że środek nie stanowił pomocy państwa, ponieważ decyzji o nałożeniu opłat nie można przypisać woli państwa, a przychody z opłat nie stanowiły zasobów państwa.
- (72) W przeciwieństwie do zbadanej przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości sprawy, w przypadku Słowenii odpowiedzialność państwa jest oczywista, ponieważ to państwo nałożyło opłaty za pomocą przepisów prawnych.
- (73) W odniesieniu do pochodzenia środków Komisja pragnie zauważyć, że z natury różnią one się w obu sprawach, ponieważ w przypadku Słowenii opłaty nie są pobierane jedynie od przedsiębiorstw, które skorzystają następnie ze środka pomocy, ale od wszystkich odbiorców energii elektrycznej, niezależnie od tego, czy są oni beneficjentami programu pomocy czy też konkurentami podmiotów-beneficjentów. Stowarzyszenie przedsiębiorstw, jak w przypadku wymienionego powyżej orzeczenia, nie mogłoby stworzyć tego rodzaju mechanizmu. Świadczy to o typowo fiskalnym charakterze programu pomocy, którego istnienie możliwe jest wyłącznie dzięki interwencji władz państwa.
- (74) Komisja uznaje, że wykazana różnica jest wystarczającą podstawą do stwierdzenia pomocy państwa w przedmiotowej sprawie.

7.2.2. Zgodność środka pomocy z prawem

- (75) Realizacja programu pomocy została rozpoczęta przed przystąpieniem Słowenii do Unii Europejskiej. Zasadniczą podstawę prawną programu pomocy stanowi ustawa o energii z 1999 r. Definicja producenta kwalifikowanego kwalifikującego się do objęcia programem pomocy została określona w rozporządzeniu dotyczącym warunków otrzymania statusu kwalifikowanego producenta energii⁽⁶⁾ z 2001 r.

(1) Źródło: Międzynarodowa Agencja Energii (IEA), http://www.iea.org/-Textbase/stats/electricitydata.asp?COUNTRY_CODE=SI

(2) Patrz np. sprawa nr 161/04 – Portugalia – Dz.U. C 250 z 8.10.2005, str. 9.

(3) Orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 2 lipca 1974 r. w sprawie C-173/73 – *Włochy przeciwko Komisji*.

(4) Orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 22 marca 1997 r. w sprawie C-78/79 – *Steinike przeciwko Republice Federalnej Niemiec*.

(5) Orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 15 lipca 2004 r. w sprawie C-345/02.

(6) Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii nr 29/01 i nr 99/01.

(76) W momencie przystąpienia Słowenii do UE ryzyko finansowe ponoszone przez skarbnik państwa w związku z programem pozostawało nieokreślone. W ramach programu nie określono zawczasu pułapu ani nie ograniczono liczby potencjalnych beneficjentów. Każda elektrownia spełniająca wymogi techniczne określone w powyżej wspomnianym rozporządzeniu kwalifikuje się do objęcia programem pomocy, w tym także wszystkie nowe elektrownie kwalifikowane, przyłączone do sieci energetycznej po przystąpieniu Słowenii do UE. Nawet w przypadku pomocy indywidualnej przyznanej zgodnie z programem pomocy ryzyko, na jakie narażone jest państwo, nie może być określone zawczasu, ponieważ wiąże się ono z różnicą pomiędzy stałą ceną ustaloną przez państwo dla danej elektrowni, a średnią ceną rynkową, która podlega wahaniom w nieprzewidywalny sposób. Władze Słowenii podkreśliły, że rzeczywiste obciążenia dla państwa wynikające z programu pomocy mogą być ocenione dopiero *ex post* z końcem każdego roku, w którym program pomocy miał zastosowanie.

(77) W związku z powyższym Komisja uważa, że po przystąpieniu Słowenii do Unii Europejskiej program pomocy ma wciąż zastosowanie.

(78) Komisja pragnie zwrócić uwagę na fakt, że powyższy argument został już wysunięty w decyzji o wszczęciu postępowania, wobec którego władze Słowenii nie zgłosiły uwag.

(79) Akt przystąpienia Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji do Unii Europejskiej (zwany dalej „Aktom przystąpienia”) podaje wykaz środków pomocy, które w momencie przystąpienia do Unii Europejskiej uznaje się za istniejącą pomoc w rozumieniu art. 88 ust. 1 Traktatu WE:

— środki pomocowe wprowadzone w życie przed dniem 10 grudnia 1994 r. Program pomocy został wprowadzony w życie w 2001 r. i tym samym nie wchodzi w zakres tej kategorii,

— środki pomocy, których wykaz podany jest w aneksie do załącznika IV do Aktu przystąpienia. Z uwagi na fakt, że środek ten nie figuruje we wspomnianym wykazie nie wchodzi on również w zakres tej kategorii,

— środki pomocy, w odniesieniu do których Komisja nie zgłosiła zastrzeżeń w ramach szczególnej procedury zwanej procedurą przejściową.

Wszystkie środki pomocy mające nadal zastosowanie po dniu przystąpienia, które nie spełniają powyżej określonych kryteriów, należy uznać dla celów art. 88 ust. 3 Traktatu WE za środek stanowiący nową pomoc po dniu przystąpienia.

(80) Program pomocy nie wchodzi w zakres żadnej z kategorii wymienionych powyżej. Tym samym program ten musi zostać uznany za stanowiący po dniu przystąpienia nową pomoc dla celów stosowania art. 88 ust. 3 Traktatu WE. Pomoc ta nie została zgłoszona Komisji i tym samym stanowi pomoc przyznaną bezprawnie w rozumieniu art. 1 lit. f) rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu ⁽¹⁾.

7.2.3. Zgodność pomocy z Traktatem WE

(81) Komisja stwierdza, że program pomocy składa się z trzech części, ponieważ udziela się pomocy trzem różnym grupom beneficjentów. W przypadku dwóch pierwszych grup beneficjentów, tj. producentów ekologicznej energii elektrycznej oraz elektrociepłowni o wysokiej wydajności energetycznej, wykorzystujących technologię kogeneracji, władze Słowenii mają na celu ochronę środowiska. Pomoc przyznana trzeciej grupie beneficjentów, tj. elektrowni w Trbovlje, ma na celu zagwarantowanie pewnego poziomu bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej.

(82) Uwzględniając różne cele środka pomocy, poszczególne części programu zostaną ocenione osobno.

Zgodność pomocy dla producentów ekologicznej energii elektrycznej z wytycznymi w sprawie ochrony środowiska

(83) Komisja przeprowadziła ocenę zgodności mechanizmu wsparcia na rzecz elektrowni wytwarzających ekologiczną energię elektryczną w świetle wytycznych w sprawie ochrony środowiska, w szczególności z pkt 58 i następnymi, i doszła do następujących wniosków.

(84) Komisja uznała, że definicja odnawialnych źródeł energii określona w programie pomocy jest zgodna z definicją określoną w dyrektywie 2001/77/WE. Tym samym program pomocy jest zgodny z pkt 6 akapit ósmy wytycznych w sprawie ochrony środowiska. Do przedmiotowego programu pomocy mają zastosowanie pkt 58 i następnne.

⁽¹⁾ Dz.U. L 83 z 27.3.1999, str. 1.

- (85) Zgodnie z pkt 59 akapit pierwszy wytycznych w sprawie ochrony środowiska państwa członkowskie mogą uzyskać wyrównanie różnicy pomiędzy kosztami wytworzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych a ceną rynkową takiej energii. Rekompensata ta może mieć wyłącznie zastosowanie do dodatkowych kosztów produkcji energii ekologicznej w porównaniu z kosztami energii pozyskanej ze źródeł konwencjonalnych. Każda ewentualna pomoc będzie mogła zostać przyznana wyłącznie w celu pokrycia kosztów amortyzacji urządzeń, jak również – w przypadku wykazania przez państwa członkowskie, że jest to niezbędne – w celu zapewnienia rozsądnego zwrotu z kapitału.
- (86) Władze Słowenii obliczyły wysokość rekompensaty w postaci systemu stałych cen (gwarantowanych cen zakupu) w odniesieniu do rodzaju energii elektrycznej objętej programem pomocy, jak opisano powyżej. Przepisy prawne przewidują obiektywne metody obliczania wysokości pomocy. Zgodnie z powyższymi informacjami, pomoc nie będzie przekraczać kosztów amortyzacji w połączeniu z rozsądnym zwrotem z kapitału. Pomoc zostanie przyznana na okres nie dłuższy niż 10 lat, co odpowiada okresowi obowiązywania umów zawartych pomiędzy operatorami sieci a producentami ekologicznej energii elektrycznej. Okres ten jest krótszy niż zwyczajowo przyznawany 15-letni okres amortyzacji kosztów w odniesieniu do tego rodzaju elektrowni. Za czynnik pozytywny Komisja uznaje fakt, że we wszystkich przypadkach cena kosztów produkcji poniesionych przez elektrownię kwalifikowaną przewyższa zarówno średnią cenę rynkową, jak i gwarantowaną cenę zakupu energii. Tym samym różnica pomiędzy ceną rynkową a kosztami produkcji energii ekologicznej przewyższa opłaty wyrównawcze przyznawane wszystkim elektrowniom.
- (87) Ponadto pkt 59 akapit drugi wytycznych w sprawie ochrony środowiska stanowi, że przy określaniu wysokości pomocy operacyjnej należy uwzględnić wszelką pomoc inwestycyjną przyznaną danemu przedsiębiorstwu z uwagi na budowę nowej elektrowni. W następstwie decyzji o wszczęciu postępowania władze Słowenii przekazały Komisji informacje, że jedynie ograniczona liczba producentów energii elektrycznej pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych skorzystała z pomocy inwestycyjnej w połączeniu z pomocą operacyjną. Władze Słowenii wprowadziły przepisy nakładające na beneficjentów pomocy inwestycyjnej obowiązek ujawnienia wysokości udzielonej im pomocy jeszcze przed zawarciem umowy w sprawie dostarczania operatorom sieci energii elektrycznej po ustalonych cenach.
- (88) W przypadku uzyskania pomocy inwestycyjnej gwarantowana cena zakupu jest automatycznie obniżana. Obniżka ta odpowiada połowie uzyskanej pomocy inwestycyjnej. Mimo że stała wysokość obniżki może teoretycznie prowadzić do nadmiernej rekompensaty w przypadku technologii o niskich kosztach operacyjnych, władze Słowenii wykazały, że w praktyce niezmiernie rzadko dochodziło w przeszłości do kumulacji pomocy inwestycyjnej z programem pomocy, i nigdy nie doszło do nadmiernej rekompensaty. Wyłudnienie to wynika z faktu, że Słowenia nie posiada w chwili obecnej elektrowni wykorzystujących odnawialne źródła energii o niskich kosztach operacyjnych, takich jak elektrownie wiatrowe.
- (89) W odniesieniu do stosowania programu pomocy w przyszłości władze Słowenii zobowiązały się do dostosowania, w stosownych przypadkach, proporcjonalnej obniżki gwarantowanej ceny zakupu energii w taki sposób, aby zgodnie z pkt 59 akapit drugi wytycznych w sprawie ochrony środowiska nie dochodziło do nadmiernej rekompensaty.
- (90) Komisja uważa, że władze Słowenii wykazały, że wsparcie uzyskane w ramach programu pomocy nie przekracza dodatkowych kosztów produkcji energii pozyskiwanych ze źródeł odnawialnych objętych programem pomocy. W związku z tym środek pomocy jest zgodny z pkt 58 i następnymi wytycznych w sprawie ochrony środowiska.
- Zgodność pomocy dla producentów pozyskujących energię elektryczną w procesie kogeneracji z wytycznymi w sprawie ochrony środowiska*
- (91) Komisja przeprowadziła ocenę zgodności mechanizmu pomocy dla wydajnych elektrowni pozyskujących energię elektryczną w procesie kogeneracji w świetle wytycznych w sprawie ochrony środowiska, w szczególności z pkt 66 i następnymi, i doszła do poniższych wniosków.
- (92) Po pierwsze, Komisja uznała, że zgodnie z pkt 66 wytycznych w sprawie ochrony środowiska wydajność operacyjna zakładów pozyskujących energię elektryczną w procesie kogeneracji objętych programem pomocy przewyższa wartości referencyjne określone w dyrektywie 2004/8/WE. Słowenia dostosuje wartości referencyjne zgodnie z dyrektywą. Tym samym elektrociepłownie pozyskujące energię elektryczną w procesie kogeneracji objęte programem pomocy spełniają kryteria kwalifikowalności zgodnie z pkt 31 wytycznych w sprawie ochrony środowiska.
- (93) Jak wynika z przekazanych przez Słowenię informacji, średni koszt wytwarzania energii elektrycznej w elektrociepłowniach pozyskujących energię elektryczną w procesie kogeneracji przewyższa we wszystkich przypadkach gwarantowaną cenę zakupu⁽¹⁾. Obliczenia te uwzględniają również dochód z produkcji i sprzedaży ciepła. Komisja uznaje zatem, że kwota pomocy została obliczona zgodnie z pkt 66 wytycznych w sprawie ochrony środowiska.
- (94) Władze Słowenii poinformowały Komisję, że pomoc przeznaczona na elektrociepłownie pozyskujące energię elektryczną w procesie kogeneracji jest przyznawana w oparciu o takie same zasady, co w przypadku producentów ekologicznej energii elektrycznej. Ponieważ dowiedziono, że zasady te są zgodne z wytycznymi w sprawie ochrony środowiska, Komisja uznaje, że część programu pomocy odnosząca się do elektrociepłowni pozyskujących energię elektryczną w procesie kogeneracji jest zgodna z pkt 66 wytycznych w sprawie ochrony środowiska.

⁽¹⁾ Patrz: trzy ostatnie linijki we wszystkich powyżej zamieszczonych tabelach.

Zgodność mechanizmu finansowania programu pomocy dla producentów ekologicznej energii elektrycznej oraz energii elektrycznej pozyskiwanej w procesie kogeneracji z art. 25 i art. 90 Traktatu WE

- (95) Komisja uważa, że nałożenie opłat na energię pozyskiwaną ze źródeł ekologicznych zarówno rodzimych, jak i zagranicznych, z korzyścią dla rodzimych producentów energii ekologicznej, mogło doprowadzić w przeszłości do dyskryminacji ze szkodą dla producentów importowanej energii ekologicznej. Jednakże władze Słowenii zobowiązały się do umożliwienia poszkodowanym ubiegania się o zwrot opłat pobranych z tytułu przywozu ekologicznej energii elektrycznej. Komisja zauważa, że zwrot opłat będzie się opierać na wspólnotowym systemie gwarancji pochodzenia. Przy zastosowaniu dodatkowych zabezpieczeń, państwo członkowskie zabezpieczy system gwarancji pochodzenia przed sztucznie zawyżanymi zgłoszeniami przywozowymi. Przy ocenianiu proporcjonalności zabezpieczeń Komisja wzięła pod uwagę ryzyko wystąpienia fałszywych zgłoszeń oraz niewielki rozmiar rynku słoweńskiego, co w przypadku wystąpienia licznych sztucznie zawyżonych zgłoszeń przywozowych mogłoby mieć znaczny wpływ na program pomocy. Komisja uznała zatem, że władze Słowenii zobowiązały się do wdrożenia stosownego instrumentu w celu naprawienia ewentualnych przypadków dyskryminacji zaistniałych w przeszłości.
- (96) Komisja zwraca uwagę, że władze Słowenii zobowiązały się do wdrożenia nowego mechanizmu finansowania opartego na opłacie aktywacyjnej, niezależnej od zużycia energii ekologicznej, zarówno w przypadku energii rodzimej, jak i z importu. Ten nowy mechanizm nie będzie dyskryminował zagranicznych producentów energii ekologicznej.

Wnioski dotyczące pomocy dla producentów energii ekologicznej oraz producentów energii elektrycznej pozyskiwanej w procesie kogeneracji

- (97) W świetle powyższego zarówno pomoc na rzecz elektrowni pozyskujących energię ze źródeł ekologicznych, jak i pomoc na rzecz elektrociepłowni pracujących w technice kogeneracji spełnia kryteria określone w wytycznych w sprawie ochrony środowiska. Z uwagi na fakt, że warunek ten wystarcza, aby pomoc uznać za zgodną ze wspólnym rynkiem, Komisja nie widzi potrzeby przeanalizowania pomocy pod kątem zgodności z innymi przepisami, mimo że przepisy te zostały uwzględnione przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania.

7.3. Ocena pomocy dla elektrowni w Trbovlje

- (98) Władze Słowenii uważają pomoc dla elektrowni w Trbovlje za rekompensatę kosztów usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym w zakresie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej.

- (99) Rekompensata kosztów usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym może podlegać odstępstwu od ogólnej zasady zakazu udzielania pomocy państwa. W niektórych przypadkach tego rodzaju rekompensata może nawet nie podlegać definicji pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE. Europejski Trybunał Sprawiedliwości wydał orzeczenie w sprawie C-280/00⁽¹⁾ (zwane dalej „orzeczeniem w sprawie Altmark”), w którym określił cztery warunki, jakie spełnić musi pomoc państwa przeznaczona na rekompensatę kosztów usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, aby nie zostać uznaną za pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE.
- (100) Komisja przeanalizowała pomoc udzieloną elektrowni w Trbovlje w świetle poniżej wymienionych czterech warunków.
- (101) **Warunek pierwszy:** „przedsiębiorstwo będące beneficjentem musi wywiązywać się ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych; zobowiązania te muszą być jasno zdefiniowane”.
- (102) Komisja jest zdania, że słoweńskie ustawodawstwo prawnie zobowiązuje elektrownię w Trbovlje do zapewnienia bezpieczeństwa dostaw, podając wyraźne odniesienie do dyrektywy 2003/54/WE, a w szczególności do jej art. 3 ust. 2 oraz art. 11 ust. 4, przytoczonego powyżej.
- (103) Komisja ustaliła już w poprzednich swoich decyzjach, że art. 11 ust. 4 dyrektywy 2003/54/WE, w powiązaniu z art. 3 ust. 2 tej samej dyrektywy, może zostać zinterpretowany jako ustanawiający podstawę obowiązku świadczenia usługi publicznej w zakresie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej⁽²⁾. Artykuł ten ustala maksymalny pułap w wysokości 15 % całej ilości energii pierwotnej niezbędnej do wytworzenia energii elektrycznej zużywanej w danym państwie członkowskim. Władze Słowenii zobowiązały się do ograniczenia zakresu pomocy udzielanej elektrowni w Trbovlje, aby pułap ten był przestrzegany, uwzględniając również pomoc udzieloną na ten sam cel poza ramami programu pomocy, którego dotyczy ta decyzja. Obowiązek ten ograniczony jest w czasie do 2009 r.
- (104) Komisja uznaje tym samym, że pierwszy warunek został spełniony.
- (105) **Warunek drugi:** „wyznaczniki, na bazie których wyliczana jest rekompensata, muszą zostać wcześniej ustanowione w obiektywny i przejrzysty sposób”.

⁽¹⁾ Orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie C-280/00 *Altmark Trans GmbH i Regierungspräsidium Magdeburg przeciwko Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*.

⁽²⁾ Patrz: decyzje Komisji w sprawie N 34/99 (Dz.U. C 5 z 8.1.2002, str. 2), w sprawie NN 49/99 (Dz.U. C 268 z 22.9.2001, str. 7) i w sprawie N 6/A/2001 (Dz.U. C 77 z 28.3.2002, str. 26).

- (106) W rozpatrywanej sprawie pomoc przybiera formę ustalonej ceny zakupu. Każdego roku rząd ogłasza decyzję określającą ilość energii elektrycznej objętej obowiązkiem zakupu, jak również ustala cenę zakupu tej energii. Ustalenie ceny odbywa się na podstawie przejrzystej metody obejmującej wykaz kosztów kwalifikowalnych, które obejmują wyłącznie koszty produkcji poniesione przez elektrownię.
- (107) Komisja uznaje tym samym, że drugi warunek został spełniony.
- (108) **Warunek trzeci:** „wysokość rekompensaty nie może przekraczać kwoty niezbędnej do pokrycia całości lub części kosztów poniesionych w trakcie wywiązywania się ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, przy uwzględnieniu odpowiednich wpływów i rozsądnego zysku z wywiązywania się z tych zobowiązań”.
- (109) Cena zakupu ustalona jest na takim poziomie, aby pokrywała jedynie koszt wytworzenia oczekiwanej ilości energii elektrycznej. W cenie nie uwzględnia się żadnego elementu zysku.
- (110) Komisja uznaje tym samym, że trzeci warunek został spełniony.
- (111) **Warunek czwarty:** „w przypadku gdy wyboru przedsiębiorstwa mającego wywiązywać się ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych nie dokonuje się zgodnie z procedurą udzielania zamówień publicznych, która pozwoliłaby na wybór oferenta świadczącego te usługi za cenę najkorzystniejszą dla danej społeczności, poziom rekompensaty należy określić na podstawie analizy kosztów, jakie typowe, dobrze zarządzane przedsiębiorstwo dysponujące odpowiednimi środkami niezbędnymi do spełnienia koniecznych wymogów z tytułu świadczenia usług publicznych poniosłoby wywiązując się z tych zobowiązań, przy uwzględnieniu odpowiednich wpływów i osiągniętego zysku z wywiązywania się z tych zobowiązań”.
- (112) Elektrownia w Trbovlje nie została wybrana zgodnie z procedurą udzielania zamówień publicznych. Jednakże Komisja zauważa, że władze Słowenii wykazały, iż w omawianej sprawie wybór elektrowni w Trbovlje był jedynym wyborem, który zapewniał świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym za cenę najkorzystniejszą dla danej społeczności, uwzględniając ograniczenia natury praktycznej i prawnej występujące w tej sprawie. W niniejszej sprawie zobowiązanie z tytułu świadczenia usług publicznych polega na zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw energii na poziomie krajowym do 2009 r. poprzez wykorzystanie do wytwarzania energii rodzimych źródeł energii pierwotnej, w wysokości nieprzekraczającej w ciągu roku kalendarzowego 15 % ogółu energii pierwotnej niezbędnej do wytworzenia energii elektrycznej zużywanej w danym państwie członkowskim.
- (113) W obecnej sytuacji jedynie dwie elektrownie w Słowenii mogłyby – w każdym przypadku – wywiązać się z przedmiotowych zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych w ich obecnym stanie. Są to elektrownie w Šoštanj i w Trbovlje.
- (114) Pozostałe elektrownie wymagałyby zainstalowania kosztownych urządzeń do oczyszczania gazów spalinowych, co byłoby niekorzystne z ekonomicznego punktu widzenia. Oba zakłady elektrowni w Šoštanj, które mogą spalać rodzime paliwa kopalne, są wykorzystywane w pełni mocy produkcyjnej przy pozyskiwaniu energii elektrycznej w procesie spalania węgla brunatnego. Zwiększenie ich mocy spalania rodzimych paliw kopalnych nie miałyby uzasadnienia ekonomicznego, ponieważ wiązałyby się z rozbudową elektrowni lub zainstalowaniem w niektórych zakładach urządzeń do oczyszczania gazów spalinowych. Władze Słowenii biorą pod uwagę produkcję w obu tych zakładach przy obliczaniu pułapu w wysokości 15 %, o którym mowa w motywie 112. Zatem jedynie elektrownia w Trbovlje była w stanie wywiązać się ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych w przedmiotowej sprawie. Pomoc udzielana elektrowni w Trbovlje pokrywa jedynie ułamek pułapu w wysokości 15 %, który nie może być uwzględniony w przypadku elektrowni w Šoštanj.
- (115) Władze Słowenii wykorzystały tym samym najbardziej wydajną i opłacalną metodę w celu wywiązania się z obowiązku świadczenia usług publicznych w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z rodzimych paliw kopalnych. Mając na uwadze fakt, że rekompensata z tytułu obowiązku świadczenia usług publicznych nie uwzględnia żadnego elementu zysku, Komisja uznaje tym samym, że obowiązek został spełniony za cenę najkorzystniejszą dla danej społeczności. Nawet w drodze procedury przetargu publicznego nie udało się wyłonić tańszego rozwiązania. W istocie w perspektywie krótkoterminowej (do 2009 r.) modernizacja istniejących obecnie elektrowni lub budowa nowej, bardziej wydajnej elektrowni (przy założeniu, że jest to możliwe) wymagałyby znacznych kosztów inwestycyjnych, natomiast każdy oferent mógłby wystąpić o rekompensatę obejmującą co najmniej rozsądny zysk z tytułu zwrotu z zainwestowanego kapitału. W wyniku tego doszłoby do podwyżki kwot rekompensat przyznawanych operatorowi zobowiązanemu do świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym.
- (116) Ponadto Komisja zwraca uwagę na fakt, że nie występują żadne przesłanki mówiące o tym, że elektrownia w Trbovlje jest zarządzana gorzej niż jakiekolwiek inne przedsiębiorstwo o podobnym rozmiarze lub że zarządzana jest w sposób szczególnie nieskuteczny. Komisja stwierdza, że przedsiębiorstwo to dokonało restrukturyzacji swojej działalności w okresie transformacji gospodarczej w Słowenii, zamykając między innymi przestarzałe i mniej wydajne zakłady oraz redukując liczbę personelu. Należy również zaznaczyć, że w żadnym razie opłaty z tytułu świadczenia usług publicznych nie uwzględniają żadnego elementu zysku.

- (117) Ponadto Komisja zauważa, że elektrownia w Trbovlje nie będzie mogła skorzystać – z uwagi na szczególnie obowiązek świadczenia usług publicznych – z nowego etapu systemu handlu uprawnieniami do emisji w latach 2008–2012 w celu uzyskania dodatkowych dochodów lub korzyści w porównaniu z innym analogicznym przedsiębiorstwem, które takie zyski zrealizuje. W istocie państwo nakłada na elektrownię w Trbovlje obowiązek świadczenia usług publicznych w postaci wytwarzania energii elektrycznej. W przeciwieństwie do elektrowni sprzedających wyprodukowaną energię na wolnym rynku, elektrownia w Trbovlje nie ma możliwości przerwania wytwarzania energii elektrycznej i sprzedaży na rynku dwutlenku węgla (CO₂) niezbędnych uprawnień do emisji, które zostały jej przyznane nieodpłatnie. W przeciwnym wypadku musiałaby zakupić taką samą liczbę uprawnień do emisji, żeby wypełnić obowiązek zwrotu uprawnień. Nie wpłynie to na podnoszenie wydajności elektrowni zgodnie z systemem zachęt stworzonym w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji i na uwolnienie niewykorzystanych uprawnień do emisji, które elektrownia mogłaby odsprzedać wywiązując się równocześnie ze spoczywającego na niej obowiązku świadczenia usług publicznych w zakresie zapewnienia produkcji pewnej ilości energii elektrycznej.
- (118) Powyższa argumentacja opiera się na założeniu, że obecnie węgiel brunatny stanowi najbardziej ekonomiczne źródło rodzimych paliw kopalnych w odniesieniu do wytwarzania energii elektrycznej w Słowenii. Komisja uważa, że w chwili obecnej i w perspektywie krótkoterminowej powyższe założenie jest prawdziwe.
- (119) Jednakże Komisja zauważa, że niektóre technologie wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu rodzimych źródeł odnawialnych charakteryzują się już teraz kosztem produkcji energii nieznacznie wyższym niż koszty uzyskania energii w procesie spalania węgla brunatnego. Dzieje się tak na przykład w przypadku dużych elektrowni wykorzystujących biomasę, w odniesieniu do których – zgodnie z opinią władz Słowenii – koszty wytworzenia energii elektrycznej wynoszą średnio 18,18 SIT/MWh, co stanowi koszt wyższy o około 10 % od kosztu produkcji w elektrowni w Trbovlje.
- (120) Komisja stwierdza zatem, że argumentacja przedstawiona w niniejszej decyzji opiera się na specyficznych dla tej sprawy okolicznościach, a w szczególności na założeniu, że obowiązek nałożony na elektrownię w Trbovlje wygasa w 2009 r. W perspektywie długoterminowej, gdy koszty związane z eksploatacją odnawialnych źródeł energii zmniejszą się, natomiast ich moc zwiększy się, sytuacja może się przedstawiać zupełnie inaczej.
- (121) Ponadto Komisja bierze pod uwagę fakt, że to szczególne zobowiązanie do świadczenia usług publicznych zostało powierzone na podstawie instrumentu wspólnotowego – dyrektywy 2003/54/WE. Szczególny charakter tego zobowiązania do świadczenia usług publicznych, polegający na zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw energii na

poziomie krajowym, ogranicza jego zakres do granic jednego państwa, wewnątrz których danemu operatorowi powierzono świadczenie usług publicznych.

- (122) Komisja zatem uznaje, że metoda zastosowana przez władze Słowenii w celu ustalenia kwoty rekompensaty przyznanej elektrowni w Trbovlje gwarantuje, że świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym jest zapewnione za cenę najkorzystniejszą dla danej społeczności do końca 2009 r. Uwzględniając okoliczności natury faktycznej i prawnej występujące w tej sprawie, rekompensata nie wydaje się przewyższać kwoty, o jaką wystąpiłoby typowe, dobrze zarządzane przedsiębiorstwo w celu wypełnienia zobowiązania. Tym samym Komisja uznaje, że czwarty warunek został spełniony, mając na uwadze fakt, że obowiązek świadczenia usług publicznych wygasa z końcem 2009 r. To ograniczenie czasowe pozwoli władzom Słowenii ustalić, czy od 2010 r. Słowenia przestawi technologię pozyskiwania energii na technologię czystego węgla w ramach wykorzystania węgla brunatnego czy przejdzie na produkcję energii z biomasy lub innych mniej zanieczyszczających środowisko paliw kopalnych, zgodnie z polityką energetyczną Unii Europejskiej⁽¹⁾.
- (123) W związku z powyższym Komisja uznaje, że pomoc przyznana elektrowni w Trbovlje, przy uwzględnieniu powyższych szczególnych okoliczności, spełnia wszystkie cztery warunki określone w orzeczeniu w sprawie *Altmark* i nie stanowi tym samym pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ

Artykuł 1

Pomoc przyznana kwalifikowanym producentom energii elektrycznej wykorzystującym odnawialne źródła energii pierwotnej, zgodnie z określeniem słoweńskiej ustawy o energii, jest zgodna z art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu WE.

Artykuł 2

Pomoc przyznana kwalifikowanym producentom pozyskującym energię w procesie kogeneracji, zgodnie z określeniem słoweńskiej ustawy o energii, jest zgodna z art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu WE.

Artykuł 3

Pomoc przyznana elektrowni w Trbovlje, zgodnie z określeniem słoweńskiej ustawy o energii, nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Słowenii.

Sporządzono w Brukseli, dnia 24 kwietnia 2007 r.

W imieniu Komisji

Neelie KROES

Członek Komisji

⁽¹⁾ Patrz: „Pakiet energetyczny” ze stycznia 2007 r., w szczególności dokument COM(2006) 843 wersja ostateczna.